



## మద్దులూరి రామకృష్ణ

గానే యింటికి వచ్చేశాడు. కిటికీలో గుండా లోపలికి చూచాడు.

సోమయ్య ఇట్లు ధగధగలాడి పోతున్నది. ఓ చక్కని అమ్మాయి సోమయ్యకండువాను కుడుతూ వున్నది. చిత్రకారుడు యిచ్చిన కాగితం ఆ ప్రక్కనే వున్నదికా అది పుత్రకాగితమైపోయింది అందులో అమ్మాయి లేడ, గిమ్మాయి లేదు.

తొందరగా తలుపులు తెరుచు కొని లోపలికి పోయాడు ఆ అమ్మాయి కొంగుపట్టుకొని "పిల్లా! పిల్లా! ఏవూరు? ఎక్కడనుండి వచ్చావు? నామీద ఎందుకు యింత దయ? నిన్న బువ్వవండిపెట్టిన అమ్మాయివి నీవేనా? ఎంత మంచి అమ్మాయివి" అన్నాడు. సోమయ్యను చూడగానే ఆ అమ్మాయికి ఎక్కడలేని సిగ్గు వచ్చింది. "బువ్వవండిపెట్టింది నేను కాకపోతే ఇంకెవ్వరూ?" "ఎక్కడ నుండి వచ్చావు" అని మళ్ళీ అడిగాడు. "ఇన్నాళ్ళనుంచి నేను పంటలో తుండగా ఎన్ని సార్లు చూశావు నీవు? ఎక్కడనుండి వచ్చావంటావే? నువ్వు చూచిన చోటి నుండే వచ్చాను" అన్నది ఆ అమ్మాయి ముసిముసినత్వము నత్వము కుంటూ. "మళ్ళీ పంటలోకి పోతావా?" అంటూ దీనంగా అడిగాడు సోమయ్య.

"పోమ్మంటావా, వద్దంటావా," అని అడిగింది ఆ అమ్మాయి. సోమయ్య చిక్కముగం వేశాడు. ఆ అమ్మాయికి ఎంతో జాలి కలిగింది. "పోనీలే, దిగులుపడకు. వెళ్ళి పోనులే" అన్నది ఆ అమ్మాయి.

సోమయ్యకు ఏడుకొండలు ఎక్కినంత సంతోషం వచ్చింది. వెంటనే

కృష్ణబద్ధుని పుష్పం ఒక రైతు ఉండేవాడు. పేరు సోమయ్య. ఎంత కష్టపడి పనిచేసినా పొట్టకు మాత్రం జరిగేదేకాని, కాని డబ్బు కూడ మిగలేది కాదు. వండిన పంటలో ఎక్కువ భాగం జమీందారుగారియింట్లోకి చేరవెయ్యాలి వచ్చేది. అటువంటప్పుడు తగలటమే గాని మిగలటం మొక్కడ. సాపం సోమయ్యకు వెళ్ళి చేసుకోవాలనే ఉబలాటం దినదినాభివృద్ధి పొందుతూఉన్నది. కాని పిల్లనిచ్చేవాళ్ళెవరు?

ఓరోజు సోమయ్య విచారంగా పొలం పోతున్నాడు. ఒక గొప్ప చిత్రకారుడు, ఇతణ్ణి చూడడం తటస్థించింది. సోమయ్య విచారానికి కారణం వెంటనే గ్రహించాడు. కాగితం, వెన్నిలు తీసుకొన్నాడు. దారునిమిషాలలో ఒక అందమైన అమ్మాయిని కాగితంపై కూర్చోబెట్టాడు. కాగితాన్ని సోమయ్యకు బహుమతిగా యిచ్చేశాడు.

కాగితంపైవున్న అమ్మాయిపై సోమయ్య మనసంతా లగ్నమై పోయింది. పొద్దున్నే పోలానికి వెళ్ళేటప్పుడు కాగితంవంక చూచే

వాడు. ఒక పెద్ద నిట్టూర్పువిడుస్తూ "ఓ కాగితములోవున్న అమ్మాయి! నేను పొలంనుంచి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి నాకు నీవు బువ్వ వండిపెట్టితే ఎంత బాగుండేది." అనేవాడు.

ఒక సాయంత్రం సోమయ్య యింటికి వస్తున్నాడు. ఇంటికి యింకా ఒక వంద బారలదూరం లోనే ఉన్నాడు. ఇంటికప్పుమీద నుండి పొగ పస్తూన్నది. పొగ వెంబడి కమ్మనివాసనకూడ వస్తూంది.

తలుపుతీశాడు. లోపలికి వెళ్ళాడు. పొయ్యిమీద కమ్మని వప్పుపులును కాగుతూవున్నది. ప్రక్కనే నేతి పిడత ఆ ప్రక్కనే అరిసెలు. ఇవ్వన్నీ చూచేసరికి సోమయ్య ఆకలి రెండురెట్లు అయింది.

మరునటిరోజు పైన వున్న కండువా మంచంమీద వేశాడు. కండువానిండా చినుగులు. "నిన్న ఎవ్వరోగాని ఒక అమ్మాయి బువ్వ వండిపెట్టి పుణ్యం కట్టుకొన్నది. ఇవ్వాళ ఈ వైగుడ్డ కుట్టిపెట్టితే ఎంత బాగుంటుంది," అని అనుకుంటూనే బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

మళ్ళీ సాయంత్రంపూట ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా రెండుగుంటలు ముందు

# నీ తి

## దూతలూరి జగన్నాథం

అరిచేటిలోని చెండు  
క్రిందికి పడకేయుండు  
త్వరితగతిని ఆచెండు  
వైకి ఎగురుతుండు.  
మట్టిముద్ద వైరితిగ  
వహిసి జారవిడువగ  
దిక్కుమొక్కు లేకుండ  
అక్కడనే పడియుండు.  
మతిమంతుని మతిసీనుని  
వర్తనంబు లీరెండు.

సోమయ్య ఉత్తకాగితం మడతపెట్టి  
పెళ్లలోవేసి భద్రంగా తాళం  
బిగించాడు. ఇక ఆ అమ్మాయి  
ఎక్కడికి పోతుంది?

సోమయ్య ఆ అమ్మాయి కావరం  
చెయ్యటం మొదలుపెట్టారు.  
రెండుమూడురోజులైనాక సోమ  
య్యకు అకస్మాత్తుగా ఒకసందేహం  
కలిగింది. “పిల్లా! పిల్లా!! నీ పేరే  
మిటి?” అని అడిగాడు. “నా కింత  
వరకూ ఏపేరూ లేదు” అన్నది.  
“ఏదో ఒక పేరుతో పిలవాలిగదా  
ఎట్లా పిలిచేది. కోడలా! అని పిల  
చేదా” అన్నాడు. “ఎబ్బెప్పే!!”  
అన్నది ఆ అమ్మాయి. కొంతసేపు  
వాదోపవాదములైన తరువాత ఆ  
అమ్మాయి “సుజాత” గా మారి  
కూర్చున్నది.

భార్య భర్త లిద్దరూ ప్రతి  
రోజు లేవగానే తూర్పుదిక్కుగా  
తిరిగి దణ్ణం పెట్టటం, సోమయ్య  
పొలానికి పోవటం, ఆ అమ్మాయి  
యింటిపనులు చూడటం మామూ

లైపోయింది. వీరిద్దరి దాంపత్యం  
చిలకాగోరింకల దాంపత్యంకంటే  
మించిపోయింది. చుట్టుప్రక్కలవా  
రందరూ సోమయ్య అదృష్టాన్ని  
నేయి నోళ్ళతో పొగడటం  
మొదలుపెట్టారు. ఆ పూరిలో  
క్రొత్తగావచ్చిన కోడళ్ళందరికీ ఈ  
సోమయ్యగారి భార్య నాయకురా  
లైంది.

ఇట్లు ఎల్లప్పుడూ కళకళలాడే  
టట్లు పుంచడంలో ఆమెకు  
మించినవా రెవరూ లేరు. చినిగిన  
గుడ్డ కుట్టుకూడా కనబడకుండా  
కుట్టుతుంది. ఇంటిపనుల్ని ఎప్పుడు  
చేస్తుందో ఎవరికీ తెలియదు.  
ఎల్లప్పుడూ సీతాకోకచిలుకలాగా  
ఆతిఉత్సాహంతో నవ్వుమొగంశో  
ఆ అమ్మాయి ఆటూ ఇటూ తిరు  
గుతూ ఇంటిపనులు చూచు  
కుంటుంటే ఏదో వంకపెట్టుకొని  
అమ్మలక్కలు ఎవరో ఒకరు వచ్చే  
వారు.

ఒకరోజున సుజాత తీరికగా  
తలుపు ఆనుకొని నిలబడి వీధివంక  
చూస్తున్నది. ఇద్దరు మనుషులు  
ఏడుస్తూ గాభరాతిన్న మొఖా  
లతో ఆ వైపు నవ్తున్నారు. వా  
ళ్ళిద్దరూ ఆపూరి రైతులే. అందు  
చేత సుజాత వాళ్ళను పిలచింది.  
“కోటయ్యా! మీ రిద్దరు దిగులుగా  
వున్నారేం? ఇంట్లో ఎవరికైనా  
బాగాలేదా!” అని అడిగింది  
“ఏంచెప్పము తల్లీ! ఆ రేచీ వారా  
తీరేవారా. ఒకరికి వల్లి అమ్ము  
కున్నతరువాత వాళ్లేమి చెప్పితే అది  
చెయ్యాలి. లేకపోతే మాట  
దక్కదు” అన్నాడు కోటయ్య.  
“అనలుసంగ తేమిటో చెప్పవేం”

అన్నది సుజాత. “ఏంవుంది.  
రాజాగారికి ఏరోజుకారోజు కూర  
చేసుకోవాలికి ఒక జత పావురాళ్లు  
కావాలి. అవి తేకపోతే మా వీపులు  
బద్దలుకొడతాడు. అడివంతా వెతి  
కాము. ఇవాళ ఎక్కడా దొరిక  
లేదు. ఏమొగంలో రాజాగారి  
వద్దకు పోదామా అని ఏడు  
స్తున్నాము” అన్నాడు సుజాతకు  
చాల జాలివేసింది. “నరే, ఒక  
నిమిషంపా టుండండి. మీకు నేను  
సహాయంచేస్తా” అన్నది సుజాత  
ఒక కాగితం తీసుకొన్నది. ఒక్క  
నిమిషంలో రెండు కాగితపు పావు  
రాళ్లను తయారుచేసింది. ఇదంతా  
చూస్తున్న కోటయ్య “ఏం సుజా  
తమ్మా! మమ్మల్ని చూస్తే నీకు  
కూడ ఎగతాళియిందే. సోమయ్య  
పెళ్లం ఎంతో మంచిదని అందరు  
చెప్పుకుంటారే. మమ్మల్ని వెళ్ళి  
రిస్తావు!” అన్నాడు. ఆ అమ్మాయి  
జాలిగా వాళ్ల వంకచూస్తూ,  
“తొందరపడతారేం, ఆ గండి.  
ఒక్కసారి మీరు కళ్ళు మూసు  
కోండి” అన్నది. రైతులిద్దరు కళ్లు  
మూసుకున్నారు. ఒక్కనిమిషం  
పాటు కళ్ళు మూసుకున్నా  
లేదో “కువ, కువ” మంటూ  
“గురు, గరు,” మంటూ అడేవని  
శబ్దం వినిపించింది. ఆశ్చర్యపడుత  
వాళ్ళిద్దరు కళ్ళు తెరచారు. సుజా  
రెండుచేతుల్లోను రెండు పావురాళ్లు  
ఎంత మంచి చక్కటి పావురాళ్లు  
ఒక తెల్ల మబ్బుతునక రెండు తున  
కలై సుజాతచేతుల్లో పావురాళ్ళగా  
నిలబడ్డ య్యేమో ననిపించింది.  
“ఇవిగో రెండు పావురాళ్ళు. వీటిని  
తీసుకొని రాజాగారికివ్వండి. ఇవి



# హిరణ్మయి

## బాలసాహితీలో కొత్తసీరియల్

ఆంధ్రవారపత్రిక 17-8-55 సంచికనుండి 'బాలసాహితీ' శీర్షికలో "హిరణ్మయి" అనే కొత్త సీరియల్ కథ ప్రచురిస్తున్నాము. భారతదేశంపై రెండువేలేండ్లకు పూర్వము గ్రీకు చక్రవర్తి అలెగ్జాండరు చేసిన దండయాత్రను వాతావరణంగా తీసుకుని శ్రీ పాలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తిగారు ఈ పెద్దకథ రచించారు. ఈ కథలోని ఇతివృత్తం ఒక ఇంగ్లీషుకథ ఆధారంగా అల్లబడినది. మా పాఠకులు ఈ సీరియల్ చదివి ఆనందిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు



### సుజాత



సాయంత్రం అయ్యేసరికి సుజాత సోమయ్యను ఏదోవిధంగా వొప్పించి రాజుగారి ఎదుటకు వచ్చింది. సోమయ్యకూడ వెంటజే వచ్చాడు.

రాజుగారు ఆ సవమోహనాంగిని చూడగానే పరవశుడయ్యాడు. ఆమె తనకు భార్యగా అయిపోవాలనుకున్నాడు. సుజాత పల్లెటూరి గల్చిలాయిభర్తని పదలివెయ్యాలని తేల్చివేశాడు. సుజాత కోరికగా "సోమయ్యకంటే నీవు ఏవిధంగా గొప్ప? జన్మలో నీవంటివాడిముఖం గూడ చూడరా"దన్నది.

రాజుగారికి సుజాత చెప్పిన ద్రతిమాట నూదిపోటుగా తగిలింది. అన్నిటికీ మించి సోమయ్య తనకంటే ఎక్కువట. ఇటువంటిమాట ఎట్లా అనగల్గిందో రాజుగారు ఊహించలేకపోయారు. ఏదో సమాధానం చెప్పబోయేటంతలో సుజాత కళ్ళకు కనబడకుండాపోయింది.

వెంటనే రాజుగారు సోమయ్యకు "నీతో రేపు ప్రాద్దున గుర్రము పంచెము వేయ సంకల్పించాను.

నీవుపందెమునకు రావాలి. మనిద్దరిలో ఎవరు గొప్ప? తేల్చుకోవాలి" అని కబురు పంపారు.

సుజాత దిగులుపడిన సోమయ్యను వోదార్చి, ధైర్యం చెప్పి "పందెంలోకి రావటానికి వొప్పకున్నాడు, సోమయ్య" అని రాజుగారికి కబురు పంపింది. రాజుగారు గుఱ్ఱము ఎక్కి వచ్చేలోపుగానే సుజాత ఒకకొయ్య గుఱ్ఱాన్ని చేసింది. సోమయ్యను కళ్లు మూసుకోమన్నది. కళ్లు తెరిచేలోగా కొయ్యగుఱ్ఱం కాస్తా పంచ కల్యాణిగుఱ్ఱంగా తయారైంది.

పందెం ప్రారంభించారు. రాజుగారిగుఱ్ఱం ముందు పరుగెత్తడం ప్రారంభించింది. రాజుగారు వెనక్కు తిరిగి "అయ్యో! ఇంతేనా గొప్ప - రా - రా -" అంటూ గుఱ్ఱాన్ని దౌడుతీయించటం మొదలుపెట్టాడు. చేరవలసినవోటు కనుచూపు మేరలో నున్నది. ఒక్కక్షణంలో కొయ్య గుఱ్ఱం రాజుగారిగుఱ్ఱం మీదుగా చెంగుమని దూకి గమ్య స్థానాన్ని చేరుకొన్నది. రాజుగారి

ముఖం వెలవెలబోయింది.

రెండవరోజు తిరిగి మల్లా సోమయ్యకు కబురు వచ్చింది. ఈసారి పడవలపందెమట. సోమయ్యకు ఏమీ తోచలేదు. తిరిగి సుజాత పందెం వేయటానికి సోమయ్యను ఒప్పించింది. ఒక్కనిమిషంలో ఒక కాగితపు పడవ తయారు చేసింది. మరునిమిషంలో ఆ పడవ నిజమైన పడవగా తయారైంది. మిగతా పడవలు నీళ్లమీద పోతవి. ఈ కాగితపుపడవ భూమిమీదకూడ నడుస్తుంది.

ఆ మరునాడు ఊరి దరిలోనే వున్న నదిలో పందెం ప్రారంభమైంది. మొదటి మూడునిమిషాలలోనే రాజుగారిపడవ ఎంతో వెనుకబడిపోయింది. పాపం రాజుగారు పడవనడిపే తొందరలో కాలుజారి నీళ్ళలో పడ్డాడు. ఇది చూచిన సోమయ్య పడవను వెనక్కు మళ్ళించి అతికష్టమీద రాజుగారిని ఒడ్డుకు చేర్పించాడు. రాజభటులు సోమయ్యను పట్టుకున్నారు. రాజుగారు గద్దించి అడిగి (49 వ పేజీ చూడండి)

# ★ సు జా త ★

(46-వ పేజీ తరువాయి)

గాడు - "ఎంతో ఖరీదైన నా గుడ్డలు పాడైపోయినవి. వీటిని సాయంత్రానికల్లా క్రాత్రవిగా చేసి యివ్వాలి - లేకపోతే సీతల మెడ మీద వుండదు," అన్నా ధ్వారాజు గారు.

వెంటనే సోమయ్య సుజాత దగ్గరకు పరుగెత్తాడు. సంగతంతా విన్నతరువాత ఆ మె రాజుగారి దుస్తుల్ని పరిశీలించింది. వాటిమీద రకరకాల పట్టుల బొమ్మ లున్నవి. వెంటనే కాసినికాగితాలు తీసుకొని

'అయితే నీకు ఐదువందలొచ్చినా ఇలాంటిదానికి ఒప్పుకోవన్నమాట! దీన్నిబట్టి నీ ఖరీదు ఐదు వందల కంటే కూడా ఎక్కువన్నమాట అలాంటప్పుడు ఐదు వందలు నీదగ్గరుండగా నాదగ్గరికొచ్చి పాతిక రూపాయిలు అప్పు అడుగుతున్నావంటే నాకు నవ్వుగావుంది,' అన్నాడు. దీంతో సీతల య్యకు చాలా సిగ్గేసింది!

నోట్లో నాలుక వుంది గనుక - మంచి మాటలు చెప్పడం నేర్చుకోమనీ, బలమైన రెండు చేతులున్నాయి గనుక - వాటితో పనిపాటలు చేసిపొట్టపోసుకోమనీ, ఈవూరు గాక పోతే మరో వూరు వెళ్లడానికి కాళ్లు వున్నాయి గనుక ఎలాంటి ఇబ్బంది లేకుండానే శ్రమించవచ్చుననీ రామయ్య సీతయ్యకు చెప్పాడు!

ఆతరువాత సీతయ్య ఆ ఊళ్లోనే కన్పించలేదు! ఏదో పారుగూరు వెళ్ళి పనిపాటలుచేసుకుంటూ పొట్ట బోసుకుంటూ కాలం వెళ్లబుచ్చుకుంటున్నాడని తెలిసింది. ★

వచ్చి సోమయ్యను పక్షులుగా కత్తిరించ మన్నది. ఒక్కనిమిషంలో కాగితపు పట్టులు పట్టులుగా మారి పోయినవి. సుజాత ఒక పక్షిని తీసుకొని ముద్దుపెట్టుకొని "మీరందరూ ఆకాశానికి ఎగిరి, మాకు కావలసిన యీకలు రాలిపడి," అన్నది. పక్షులన్నీ పైకి ఎగిరిపోయినవి. ఒక్కక్షణంలో సోమయ్య యింటి చుట్టూ రకరకాల పట్టుల ఈకలు కుప్పలుకుప్పలుగా రాలి వున్నాయి. ఆ యీకలతో సుజాత చక్కని దుస్తులు తయారుచేసి సోమయ్యకు యిచ్చింది. సోమయ్య వెంటనే రాజుగారిదగ్గరకు పరుగెత్తుకు పోయాడు. ఆ దుస్తులు చూడగానే రాజుగారు ఆశ్చర్యపడి "ఈ దుస్తులను ఎట్లా తయారు చేస్తారో చూస్తే గాని నమ్మ" నన్నాడు. సుజాతకి కబురు వెళ్ళింది. రాజుగారి సభలోకి వచ్చి రాగానే రాజుగారిని చూచి 'ఎందుకు పిలిపించా'వన్నది. ప్రక్కకు చూచింది. పాపం సోమయ్యను రాజభటులు అరదండాలు వేసి నైభానికి కట్టివుంచారు. సుజాత కోపంపట్టలేక "ఓ రాజా! ఇతరులు కష్టపడి సంపాదిస్తే భోగభాగ్యాలు అనుభవించావు. నీవుకూడ కష్టపడి పనిచేసి నీ తిండి నీవు సంపాదించు కొంటే బీదవాళ్ళ కష్టాలు తెలుసుకోగలుగుతావు" రాజు గారు హుంకరించారు. సుజాత వెనుక వైపు చూచి తల వూపింది. ఒక సన్నటి సీటి ప్రవాహం లోపలికి వచ్చింది. ఆ ప్రవాహం ఇంతై, అంతై, రాజుగారి సభను, వస్తువులను, భవనాన్ని మొత్తాన్ని

ముంచివేసింది. ఒక పెద్ద మహా సముద్రం అక్కడ వుట్టుకొచ్చింది. ఆ సముద్రంలో రెండు పడవలు తేలియాడుతూ ఉన్నవి. ముందున్న పూల పడవలో ఇద్దరుమాత్రమే ఉన్నారు! - వరు వాళ్ళు! సుజాత, సోమయ్య, రెండో పడవలో కష్టపడి పనిచేసే ప్రజలందరూ సంతోషంతో తేలిపోతున్నారు.  
— (చైనా జానపద కథ ఆధారం)

**పంచతంత్రం**  
**బొమ్మల కథల వుస్తకం**  
మొదటి భాగం  
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)  
కర్త: కే. కే.  
విశ్వాత్మలంఠనంహమ్మూర్తి  
వెల: రూ. 1-80  
ఆంధ్ర గ్రంథమాల, మదరాసు-1.

